

บันทึก

เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของผู้นำร่องตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
การเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๓๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ สร.๐๔๐๓/๔๘๖๕ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายตามความประสงค์ของกระทรวงคมนาคมเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของผู้นำร่องตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๓๗

กรณีปรากฏว่า กรมเจ้าท่ามีความเห็นว่า ตามความหมายของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๓๗ นั้น ผู้นำร่องขณะปฏิบัติหน้าที่ แม้จะมีเจ้าพนักงานศุลกากรอยู่ในเรือด้วยหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสองของมาตราดังกล่าว คือ บอกกล่าวแก่นายเรือถึงการกระทำความผิด และเมื่อบอกกล่าวแล้วนายเรือยังพยายามฝ่าฝืน ผู้นำร่องมีอำนาจกักเรือนั้นไว้เพื่อรอคำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต่อไป ทั้งนี้โดยมีเหตุผลว่า ความในวรรคแรกนั้นเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดสถานะของตัวบุคคลตามกฎหมาย ส่วนวรรคสองเป็นการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของตัวบุคคล คือ ผู้นำร่อง โดยกฎหมายมีเจตนารมณ์กำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้นำร่องให้แยกเป็นต่างหากจากเจ้าพนักงานศุลกากรหรือตำรวจ ต่างวรรคจึงต่างมีความหมายเฉพาะตัว เพื่อความแน่ชัดแห่งความหมาย กรมเจ้าท่าเห็นควรให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเพื่อจะได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป กรมเจ้าท่าจึงเสนอกระทรวงคมนาคมหรือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ผู้นำร่องขณะปฏิบัติหน้าที่แม้จะมีเจ้าพนักงานศุลกากรอยู่ในเรือ จะมีอำนาจกักเรือตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสองของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๓๗ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า ผู้นำร่องนั้นโดยปกติย่อมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการนำร่องโดยเฉพาะ การที่มาตรา ๑๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม

^๑ มาตรา ๑๗ ขณะผู้นำร่องอยู่ในเรือลำใด ถ้าไม่มีเจ้าพนักงานศุลกากรอยู่ในเรือลำนั้นด้วย ให้ผู้นำร่องผู้นั้นทำการเป็นเจ้าพนักงานศุลกากรในเหตุที่จะมีการกระทำความผิดพระราชบัญญัติศุลกากรเกิดขึ้น ถ้าปรากฏว่าได้มีการที่ชนถ่ายสินค้าใด ๆ ออกจากเรือหรือบรรทุกขึ้นเรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นำร่องบอกกล่าวแก่นายเรือถึงการกระทำความผิดเช่นนั้น เมื่อได้บอกกล่าวแล้ว นายเรือผู้นั้นยังพยายามกระทำความผิด ผู้นำร่องมีอำนาจกักเรือนั้นไว้รอคำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต่อไป

พุทธศักราช ๒๔๗๗ บัญญัติให้ ผู้นำร้องกระทำการเป็นเจ้าพนักงานศาลการในเมื่อมีเหตุที่จะมีการกระทำความผิดพระราชบัญญัติศาลการก็ดี หรือในกรณีที่ปรากฏว่าได้มีการที่จะชนถ่ายสินค้าใด ๆ ออกจากเรือหรือบรรทุกขึ้นเรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อผู้นำร้องบอกกล่าวแก่นายเรือถึงการกระทำความผิดเช่นนั้นแล้ว นายเรือยังพยายามฝ่าฝืน ผู้นำร้องมีอำนาจกักเรือนั้นไว้รอคำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต่อไปก็ดี เห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติพิเศษให้อำนาจแก่ผู้นำร้องในกรณีที่ไม่มีเจ้าพนักงานศาลการอยู่ในเรือทั้งสิ้น เพราะเหตุว่า อำนาจที่กฎหมายมอบให้แก่ผู้นำร้องในการกักเรือตามวรรคสองของมาตรา ๑๗ นั้น ไม่ใช่เป็นอำนาจเด็ดขาดเหมือนกับที่ให้แก่เจ้าพนักงานศาลการ การที่ผู้นำร้องจะใช้อำนาจดังกล่าวได้ ผู้นำร้องจะต้องปฏิบัติตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดโดยต้องบอกกล่าวแก่นายเรือถึงการกระทำความผิดเช่นนั้นแล้วเสียก่อน ต่อเมื่อนายเรือพยายามฝ่าฝืนจึงจะมีอำนาจกักเรือไว้ได้ และการกักเรือนั้นก็เพียงเป็นการชั่วคราว กล่าวคือ เพื่อรอคำสั่งของผู้มีอำนาจอันได้แก่เจ้าพนักงานศาลการนั่นเอง ซึ่งย่อมมีความหมายอยู่ในตัวว่า ขณะนั้นไม่มีเจ้าพนักงานศาลการอยู่ในเรือดังกล่าว ประกอบกับเป็นความที่บัญญัติอยู่ในมาตราเดียวกันและต่อเนื่องกัน ถ้ากฎหมายประสงค์จะให้การกักเรือดังกล่าวเป็นอำนาจพิเศษของผู้นำร้องควบคู่กันไปกับอำนาจของเจ้าพนักงานศาลการแล้ว ก็ชอบที่จะได้แยกบัญญัติไว้เป็นอีกมาตราหนึ่งต่างหาก ด้วยเหตุผลที่กล่าวนี้จึงเห็นว่า ผู้นำร้องขณะปฏิบัติหน้าที่ถ้าหากมีเจ้าพนักงานศาลการอยู่ในเรือด้วยแล้ว ย่อมไม่มีอำนาจที่จะกักเรือได้ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสองของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๑๓